

Motion till riksdagen 2011/12: MJ203

av **Jens Holm m.fl. (V)**

Minkfarmning

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen beslutar om en ändring i djurskyddslagen (1988:534) som innebär att en ny paragraf, 4 a § införs, vilken ska ges följande lydelse: ”Minkar som föds upp för pälsproduktion ska hållas på ett sådant sätt att deras behov av att röra sig, klättra, utöva sitt jaktbeteende och ägna sig åt annan sysselsättning samt av att periodvis vara ensamma kan tillgodoses. Minkar ska dessutom ha tillgång till vatten att simma i. Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Jordbruksverket får meddela ytterligare föreskrifter om villkor för hållande av mink för pälsproduktion.”

Motivering

År 2006 lade den socialdemokratiska regeringen i samarbete med Vänsterpartiet och Miljöpartiet fram proposition 2005/06:197 Skärpta djurskyddskrav för minkuppfödning. Tyvärr valde den borgerliga regeringen att inte gå vidare med propositionen med resultatet att situationen för minkarna inte förbättrats. Visserligen har antalet minkfarmer minskat från 180 stycken till 75 stycken, men antalet minkar som dödas årligen har bara minskat från 1,3 miljoner 2001 till 1,2 miljoner 2009, och framför allt har de knappast fått det bättre. Burarna och rutinerna på farmarna ser likadana ut som då, och nya studier har visat att andelen djur med stereotypa beteenden är fortsatt hög på svenska farmer.

I en artikel i Applied Animal Behaviour Science i december 2009 visar forskare från Sveriges lantbruksuniversitet, med finansiering från pälsbranschen, att 70 % av 150 minkhonor på två farmer utförde stereotypa beteenden, oavsett om de hade berikningsföremål eller inte. Dessa upprepade beteendemönster är en väl dokumenterad och allmänt erkänd indikation på att ett djur inte får utlopp för viktiga naturliga beteendebestånd. Men det är också välkänt att det inom djurvärlden finns två olika metoder för att hantera stress

Fel! Okänt namn på

– inte minst gäller det för minkar. Det finns passiva och aktiva stresshantare, där de aktiva hanterar sin frustration genom utåtriktade beteenden, som t.ex. stereotypa rörelser, medan de passiva stresshantarna reagerar med inaktivitet. Studier från Danmark har visat högre halter av stresshormoner hos de minkar som är inaktiva än hos dem som utför stereotypa beteenden. Även forskning på andra djurslag visar att stereotyper till viss del faktiskt kan lindra frustration och stress, och att de djur som är inaktiva mår ännu sämre. De svenska studier som gjorts har inte tagit passiva stresshantare i beaktande och inte heller mätt halter av stresshormoner hos djuren. Situationen kan därför vara ännu värre än vad endast siffrorna över stereotypa beteenden ger uttryck för.

En sammanställning av djurskyddsinspektioner på minkfarmer presenterades av Jordbruksverket den 20 augusti 2010, efter att minkarnas situation uppmärksammats i medier. Sammanställningen visade bl.a. att 85 % av farmerna saknade enkla föremål för sysselsättning i burarna, trots att detta är ett uttalat krav sedan många år tillbaka enligt Jordbruksverkets föreskrifter. Näringen har alltså inte visat sig villig att leva upp till ens enkla, billiga berikningskrav som tillgång till halm, bollar eller ben, trots att det redan är ett tydligt lagkrav. Att näringen då skulle klara av att ställa om till system som på allvar förändrar för djuren och minskar beteendestörningarna förefaller desto mer osannolikt.

Jordbruksverkets sammanställning visade också på systematiska brister på andra områden: 28 % av farmerna saknade tillstånd för sin verksamhet. Skadade och sjuka djur fanns på de flesta farmer och många gånger fick de ingen särskild vård eller behandling. Journaler över dödsfall saknades på minst 41 % av farmerna. Andra vanliga anmärkningar gällde olaglig kadaverhantering, felaktiga avlivningsmetoder, trasiga och smutsiga burar, överbeläggning i burarna samt smutsiga och döda djur.

Pälsdjursnäringens utredning från 2003 rekommenderade att minknäringen helt eller delvis borde läggas ned om man inte senast till 2010 lyckats leva upp till djurskyddslagens krav på naturligt beteende. Först i år har pälsnäringen tagit initiativ till ett s.k. djuromsorgsprogram som innebär att näringen kontrollerar sig själv. Det har presenterats för Jordbruksverket i två omgångar under 2010 och båda gångerna underkänts med kraftig kritik från verket. Det har sedan visat sig att den person inom näringen som är ansvarig för programmet själv har allvarliga brister på sin anläggning.

Jordbruksverket har under 2011 lagt fram förslag till regeländringar för pälsdjursuppfödning. Dessa ändringar är tyvärr av så begränsad natur att det inte kommer att medföra någon märkbar förbättring för djuren på svenska pälsfarmer. Pälsdjursuppfödning i Sverige kommer att fortsätta att inskränka djurens välfärd och möjlighet till ett naturligt beteende. Därför behövs en lagändring.

Lagförslaget från 2006 är lika aktuellt nu som då och vi väljer därför att lägga fram det i oförändrad form, sånär som att Djurskyddsmyndigheten ändrats till Jordbruksverket då Djurskyddsmyndigheten inte längre existerar. Vi anser därför att en ny paragraf, 4 a § bör införas i djurskyddslagen med följande lydelse:

Fel! Okänt namn på

4 a § Minkar som föds upp för pälsproduktion ska hållas på ett sådant sätt att deras behov av att röra sig, klättra, utöva sitt jaktbeteende och ägna sig åt annan sysselsättning samt av att periodvis vara ensamma kan tillgodose. Minkar ska dessutom ha tillgång till vatten att simma i. Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Jordbruksverket får meddela ytterligare föreskrifter om villkor för hållande av mink för pälsproduktion.

Detta bör riksdagen besluta.

Stockholm den 19 september 2011

Jens Holm (V)

Torbjörn Björlund (V)

Hans Linde (V)

Jonas Sjöstedt (V)

Siv Holma (V)

Kent Persson (V)